

Det er positivt at konsekvensene av hvert scenario i kap. 5 er oppsummert og at det i tillegg er en samlet oppsummering. Utredningen understreker manglende kunnskap om økologiske interaksjoner, og at det kun er de mest direkte første-ordens effektene av endringer i fiskeriene som kan forutses med en viss sikkerhet. Dette viser hvor vanskelig det kan bli å komme fram til faglig funderte, operasjonelle grenser for aktiviteter i Barentshavet, slik målet for forvaltningsplanen er. Likevel hadde vi ønsket at det i større grad var brukt eksempler på hva slags konsekvenser som kan opptre slik at scenariene i større grad hadde illustrert variasjonen i mulige utfall for hvordan fiskeriene kan påvirke økosystemet.

Kobling av scenarier

Scenariene for oppdrettsnæringen (kap. 12 og 13) burde ha vært koblet tettere til scenariene i kap. 5. Konsekvensene som omtales i kap. 5 illustrerer hvordan ulike typer av fiskeriaktivitet kan påvirke bestandsutviklingen, men i liten grad oppdrettsvirksomhetens bidrag i forhold til regulære fiskerier, gitt scenario 1, 2 eller 3 fra kap. 12. Behovet for uttak av fisk og andre marine organismer som før til oppdrett vil variere betydelig i de ulike scenariene.

Samfunnsmessige effekter

Å se på samfunnsmessige effekter kun i forhold til dagens fiskerier og ikke relatert til en utvikling under ulike scenarier, gir bare "halve bildet" av konsekvensene.

Kongekrabbe

Betydningen av temperatur og saltholdighet for dannelse av selvrekrutterende populasjoner er tillagt stor vekt, men også betydningen av økologiske faktorer både alene og i interaksjon med fysiske variable bør vurderes i forhold til artens utbredelsespotensiale. På grunn av den betydelige usikkerheten som hersker rundt hvor langt sør kongekrabben vil spres, bør forskjellige scenarier for fremtidig utbredelse drøftes i det videre arbeidet. Dette er også nødvendig i lys av synspunkter som har fremkommet fra annet forskerhold. For eksempel har fremtredende russiske forskere fremsatt en teori om at kongekrabben kan bli utbredt betydelig sør for Norge, kanskje så langt som til den iberiske halvøy (dette kom frem under HIs seminar om introduserte marine arter i Tromsø i juni 2003).

Usikkerhet

Kategorisering

Det er valgt en annen måte å kategorisere usikkerhet på i innledningen enn det som var brukt i utredningsprogrammet og som brukes i de andre utredningene. Vi vil anbefale at den opprinnelige tredelingen av usikkerhet (nåsituasjon, effekter, framtid) benyttes i fremtidige utredninger da den er klart relatert til essensen i hva en konsekvensvurdering skal gjøre. Innenfor dette, er det selvfølgelig riktig å skille mellom kunnskapsmangler og stokastisk usikkerhet.

Det er forøvrig positivt at kunnskapsgrunnlag og usikkerhet eksplisitt er tatt opp i de oppsummerende tabellene i kap. 4.

Konsistens i konklusjoner

På side 57 konkluderes det med at kunnskapen om de økologiske effektene er mangelfulle, og at det derfor er umulig å forutsi med sikkerhet hva effekten av et økt uttak på høyere trofisk nivå vil bli. Dette står ikke helt i samsvar med påstanden på side 68 om å minimere konkurransen fra andre

topp-predatorer som sjøpattedyr ved å redusere deres bestandsnivå. I kapittel 8 s.117 vises det til at det er indikasjoner på at vågehvalbestandens størrelse har betydning for fiskebestander. På grunn av manglende kunnskap om økologiske interaksjoner, bør man være tilbakeholden med å anbefale reduksjon av sjøpattedyrbestander som et virkemiddel i fiskeforvaltningen inntil man har bedre kunnskap om effektene av dette.

Rødlistearter

Listingskategori

I tabell 6.3 listes arter som i henhold til tabellteksten står på norsk rødliste. I realiteten er artene på listen en blanding av rødlistearter og ansvarsarter. Stellerand er f.eks. en ansvarsart, men ikke en rødlisteart. Det samme gjelder f.eks. hvithval. Dette burde kommet tydeligere frem i tabellen.

I kolonnen for listingskategori burde man også fulgt samme terminologi som i den nasjonale rødlisten, til tross for at noen av disse er gjenstand for debatt i relevante fora. Samtidig burde det synliggjøres om arten i tillegg er en ansvarsart.

Utvalg av arter

NP finner det på sin plass å kommentere at utredningen i kap. 6.3 utelater ansvarsartene lunde, krykkje, grønlandssel og klappmyss med basis i at populasjonsstørrelse og utbredelse er så stor at "det er lite som taler for at disse er reelt truet per i dag". Å plassere en art som ansvarsart er et virkemiddel som skal bidra til forsvarlig forvaltning av potensielt truede og sårbare arter.

Kunnskapsbehov

Kunnskapsmanglene på sjøfugl er ufullstendig beskrevet, hvor det kun henvises til CAFF- og NP-rapporter. Fordeling av sjøfugl, spesielt i åpent hav er et kjent kunnskapsbehov, men kunnskapsbehovet er langt mer omfattende, slik det bl.a. fremgår av programplanen for SEAPOP (i trykk) og OEDs utredning "Konsekvenser av helårig petroleumsvirksomhet i området Lofoten - Barentshavet. Sammendragsrapport" (OED 2003). OEDs utredning omfattet en egen delanalyse om sjøfugl, men side 112 i sammenfatningsrapporten gir et godt sammendrag av kunnskapsbehovet for sjøfugl, som til slutt oppsummeres i følgende kulepunkter:

- Bestandtilhørighet, i første rekke hvilke hekkeområder rekrutteres de respektive bestandene fra
- Livshistorie og populasjonstrender
- Temporær dynamikk; variasjoner i antall over områder og tidsvinduer (sesonger og fra år til år)
- Sammenhengen mellom utbredelse av næringsorganismer og sjøfuglforekomster, særlig i åpent hav utenom hekkesesongen

Relativt omfang i omtale

Teksten vedr. sjøfugl kunne ha vært mindre generell og mer dyptgående. Den fremstår nå ufullstendig. Et par "klassiske" eksempler er trukket frem (lomvi/lunde), men problemomfanget er mye større både når det gjelder konkurranse med fiskeriene og bifangst. Sett i forhold til utredningens omfang, burde disse delene ha vært grundigere omtalt (gjelder spesielt 6.2.2, 6.2.2.1-3).

Konsistens i opplysninger

Alle tall som oppgis er ikke konsistente, f eks. 80.000 vågehval (8.2.1. vs. 107 000 vågehval s. 116), forskjellige tall for hvor mange grønlandssel som druknet i invasjonårene osv.

Noen detaljer

5.6.1.

s. 55: 2% av 500 mill er 10 mill ikke 5.

Tabell s 55: Grønlandssel heter grønlandssel.

Første avsnitt etter fig. 5.10: M på 0,2 tilsvarer 20 % (ikke ca. 20%).

6.2.1.1

Tabell 6.1. Grønlandshval, narhval og blåhval er ikke vanlige og må flyttes til kolonnen som sier uregelmessige eller sjelden.

6.2.1.2

Om invasjonsseler: her står klappmyss omtalt, og det er feil og denne bør fjernes.

6.3.2

Tabell 6.3. Det står at det ikke er overvåkning på isbjørn, men dette foregår i en viss grad.

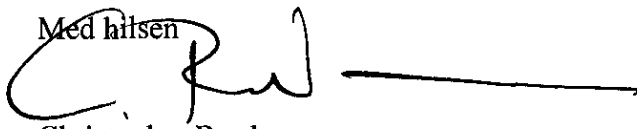
8.1

Ta med en liten arktisk bestand av steinkobber på Svalbard i oppramsingen.

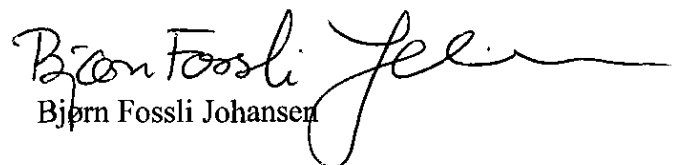
8.2

Første avsnitt: Det bør nevnes at hvithval var fangbar før 1982. Ringsel bør brukes i stedet for snadd.

Med hilsen

Christopher Brodersen

Bjørn Fosli Johansen

Kopi

Miljøverndepartementet
Direktoratet for naturforvaltning
Statens forurensingstilsyn
Riksantikvaren
Sysselmannen på Svalbard